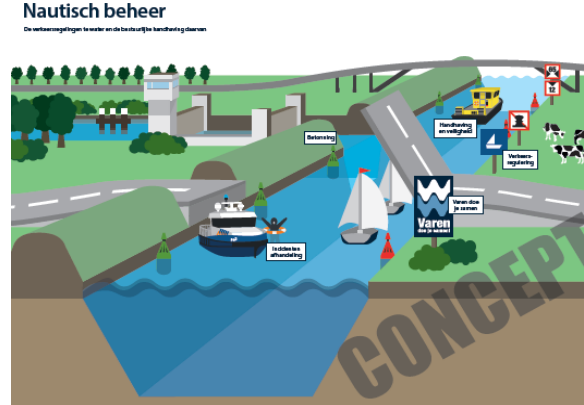
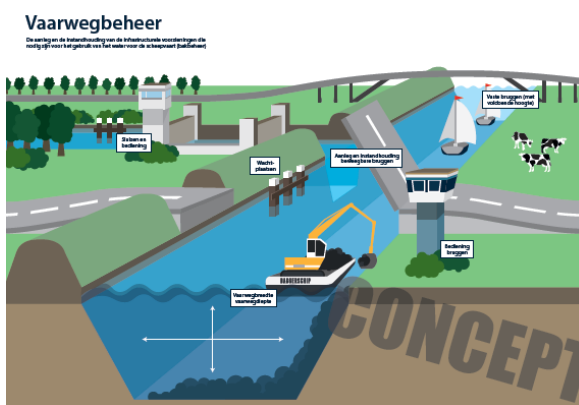
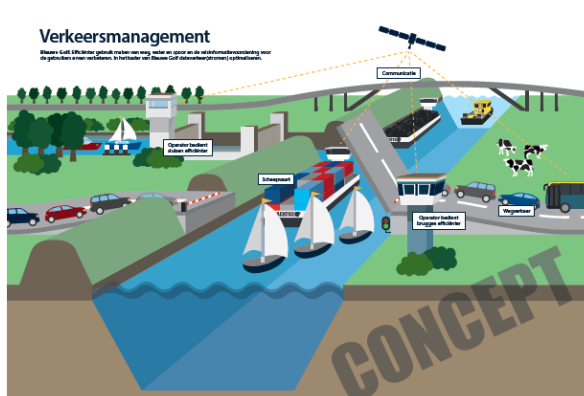
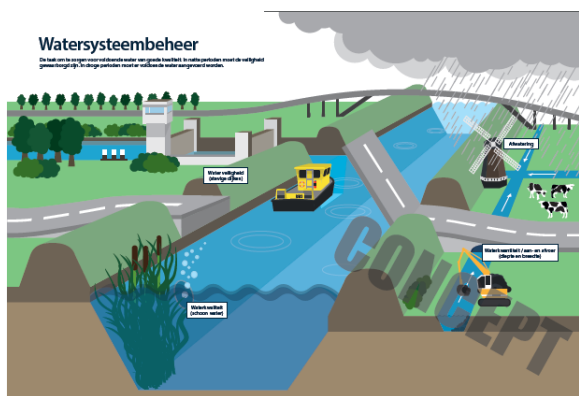

Beheeragenda Waterrecreatie

Versie 27 januari 2016, aangepast n.a.v. BO 26-01-2016

Veilig wonen onder zeeniveau is minder logisch dan je denkt

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

Hoogheemraadschap van Rijnland

Rijkswaterstaat Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Provincie Noord-Holland

Algemene inleiding

Met het coalitieakkoord 2015-2019 “Ruimte voor Groei” geeft het college van Gedeputeerde Staten aan dat zij het belangrijk vindt dat de provincie Noord-Holland in de toekomst een belangrijke watersportprovincie blijft vanwege de grote behoefte aan waterrecreatie en de kansen voor waterrecreatie die er in Noord-Holland liggen. Waterrecreatie, de gebruikers, het ondernemerschap, wet- en regelgeving staan niet stil maar ontwikkelen en veranderen. Om hier richting aan te geven voor de toekomst is het van belang een visie op waterrecreatie op te stellen.

Tijdens SAIL 2015 is middels een startbijeenkomst “Kansen voor waterrecreatie” met alle stakeholders een bestuurlijke aftrap gegeven voor dit proces. De partners hebben op deze startbijeenkomst de wens tot een lange termijn visie uitgesproken en aan de Provincie gevraagd hier regie op te nemen. Met het vaststellen van de startnotitie visie waterrecreatie 2016-2030, in oktober 2015, geeft Gedeputeerde Staten van Noord-Holland richting aan het proces. Daarbij geeft zij vorm aan de ambities uit het coalitieakkoord en sluit zij tevens aan bij de wensen van de stakeholders om de totstandkoming van de visie maar ook de uitvoering die daar op volgt gezamenlijk met de stakeholders op te pakken.

In de collegeakkoorden van waterschappen en waterbeheerplannen van de beheerorganisaties wordt waterrecreatie als gebruiksfunctie van het water gezien.

- Vlot en veilig verkeer over water mogelijk maken is één van de doelstellingen van Rijkswaterstaat (RWS) uit het nieuwe Beheer- en ontwikkelplan voor de rijkswateren (Bprw) 2016-2021. De recreatievaart wordt hierbij als volwaardig vaarweggebruiker erkend. RWS heeft aangegeven gezamenlijk tot een meerjarenplan voor beheer te willen komen.
- Het samenwerken met de omgeving en het verbinden van water aan de maatschappelijke opgave staan centraal in het coalitieakkoord “Samen werken aan water” van het Hoogheemraadschap van Rijnland.
- In het coalitieakkoord van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) is het accent op waterrecreatie als maatschappelijke taak gelegd, al is waterrecreatie geen kerntaak voor het waterschap. AGV draagt op het gebied van recreatie, landschap en cultuurhistorie bij aan verbetering van de beleving van het water.
- Het collegeakkoord van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) geeft aan zich te zullen beperken tot de kerntaken. Wel richt HHNK zich op diverse gebiedsgerichte en integrale opgaven. Waterrecreatie is daar een onderdeel van.

In het bestuurlijk overleg van 27 oktober 2015 en de bestuurlijke bijeenkomst van 28 oktober 2015 is afgesproken de waterrecreatie gezamenlijk integraal op te pakken onder regie van de provincie. Daarvoor is een nieuwe manier van samenwerken nodig met misschien wel gezamenlijke uitvoeringsprogramma's. Door ons werk slim te verbinden kunnen we meer bereiken voor de waterrecreatie.

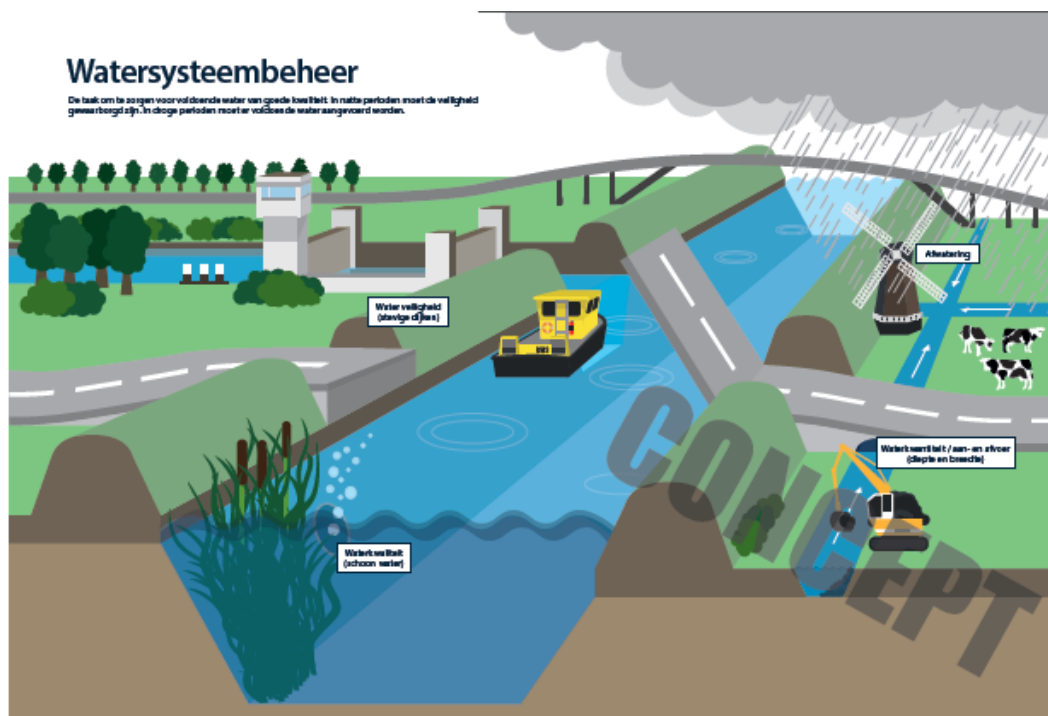
Beheeragenda

In verkennende gesprekken, zowel met beheerders van watersystemen als met watersportpartijen, zijn een aantal knelpunten, kansen en opgaven benoemd op het gebied van beheer. Met betrokken beheerorganisaties zijn vervolgens ambtelijk een zestal thema's benoemd en uitgewerkt, in volgorde van algemeen naar regionaal:

1. Veiligheid
2. Taken en bevoegdheden
3. Bediening t.b.v. doorstroming
4. Gezamenlijke programmering
5. Voorzieningen t.b.v. gebruik
6. Waterplantenproblematiek
7. *Duurzaamheid*

De thema's die geagendeerd zijn spelen nu al en zijn in die zin niet gerelateerd aan eventuele ambitieverhogingen in de regio. Sommige acties lopen al los van het programma Waterrecreatie, sommige thema's dienen verder uitgewerkt te worden en niet alle thema's zullen even relevant zijn voor alle organisaties.

In deze beheeragenda wordt per thema beknopt aangegeven wat er al gebeurt, maar ook welke acties gestart zouden kunnen worden gezien de opgave die er ligt. Deze acties zijn waar mogelijk geprioriteerd op urgentie, korte versus lange termijn acties. Daarnaast zijn er al een aantal acties te benoemen die afhankelijk zijn van de ambitie van de Visie Waterrecreatie. De bestuurders bepalen in het bestuurlijk overleg welke acties zij prioritair vinden om te starten in het kader van het programma waterrecreatie en welke niet of elders opgepakt moeten worden. Zij geven vervolgens het programmateam en de ambtelijke werkgroep opdracht tot uitwerking hiervan (inzet, kosten, etc.).

Thema: Veiligheid

Binnen dit thema zijn met name veiligheidsrisico's geagendeerd die ontstaan door de toename van de kleine recreatievaart op het water, veelal watersporters die onbekend zijn met de vaarregels. Onveilige situaties ontstaan met name daar waar de kleine recreatievaart de snelvarende beroepsvaart kruist, gecombineerd met golfslag en onoverzichtelijke kruispunten. De belangrijkste knelpunten zijn het IJ, Noordzeekanaal en Amsterdam-Rijnkanaal. Twee andere zorgpunten die worden genoemd zijn onveilige situaties door beperkingen in de doorvaartmaten van vaarwegen en andere wateren (beperkte diepte door waterplanten, beperkte doorvaarbare breedte door woonboten) en het zwemmen in vaarwater op plekken waar dat niet is toegestaan.

Wat er nu al gebeurt:

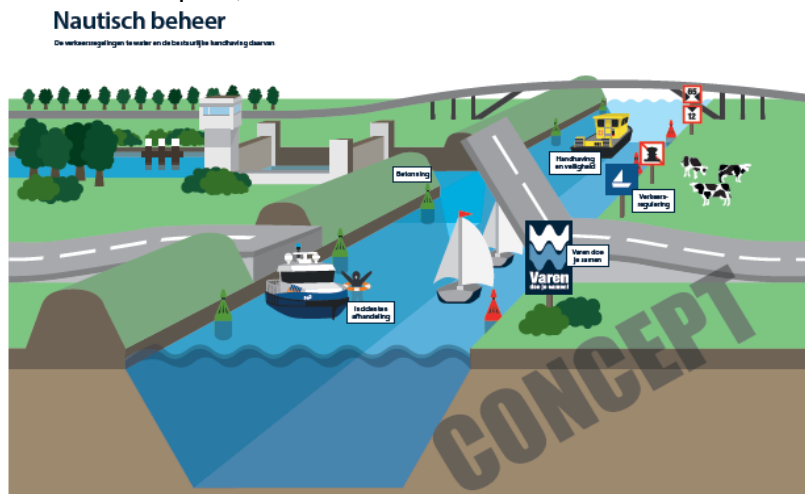
- Deelname Provincie, RWS, Unie van Waterschappen en andere partners aan project "Varen doe je Samen!" (voorlichting voor verkeersveiligheid op het water) voor de periode 2015 tot en met 2020.

Acties die we nu kunnen starten:

- Vanuit het project Veiliger Kruisen Amsterdam-Rijnkanaal zal een pilot worden gestart met RWS, AGV en betrokken gemeenten voor het veiliger kruisen van het Amsterdam-Rijnkanaal bij het kruispunt Driemond. Ook is in het bestuurlijk overleg in december 2015 een voorstel gedaan voor eenzelfde pilot voor de oversteek bij Nieuwersluis. De provincie Noord-Holland heeft hier een regierol
- Inventariseren bestaande beperkingen in doorvaartmaten vaarwegen om deze in een later stadium mee te kunnen nemen in een mogelijke Herijking BRTN.

Naar aanleiding van de visie kan bepaald worden:

- Of veiligheidsvoorlichting vanuit het project "Varen doe je Samen!" voldoende is voor veiligheid op het water of dat er op aantal plaatsen andere, wellicht fysieke, maatregelen benodigd zijn. De resultaten van bovengenoemde pilot bij Driemond kunnen deze afweging ondersteunen. Alternatieve routing voor de recreatievaart, gescheiden van beroepsvaart, kan ook een mogelijkheid zijn om de veiligheid te vergroten. Hiervoor kunnen de wensen op de regionale ambitiekaarten in overweging worden genomen.
- Of uitbreiding van zwemwaterlocaties/locaties voor actiesporten wenselijk is en hoe het recreëren op onveilige plekken kan worden ontmoedigd.
- Of het wenselijk is om regelgeving voor nieuwe actiesporten op te stellen (mag men overal kiten of SUPpen?)

Thema: Taken en bevoegdheden

De provincie heeft in haar Waterverordening vaarwegen en vaarwegbeheerders aangewezen. Hiermee is het vaarwegbeheer voor deze (beroeps- en BRTN-) vaarwegen geregeld. Het vaarwegbeheer voor wateren onder BRTN-niveau (lokale netwerk) is een opgave voor de komende periode.

Het nautisch beheer is met de aanwijzing uit 1993 formeel goed geregeld, maar bij de daadwerkelijke invulling hiervan lopen we tegen de volgende zaken aan (dit geldt met name voor het lokale vaarwegennetwerk):

- het beheer is versnipperd geregeld.
- niet overal is duidelijk wie er nautisch beheerder is.
- de verschillende beheerders vullen het beheer verschillend in.
- niet duidelijk is hoe de nautische beheerder zijn taak moet invullen.

Gebruikers ervaren deze onduidelijkheid over het beheer ook.

Wat er nu al gebeurt:

- Jaarlijks vindt een overleg plaats tussen provincie en waterschappen en eens in de 5 jaar vindt een evaluatie plaats van het vaarwegbeheer (aanwijzingen en overeenkomsten) en van de waterverordening.
- Herziening BRTN 2015-2020 en aanpassing besluit Scheepvaartafmetingen en Vaarwegprofielen.
- Er lopen gesprekken tussen de waterschappen en de provincie over het nautisch beheer om een eenduidig beeld hierover te krijgen.

Acties die we nu kunnen starten:

- Verkennen mogelijkheid van een gezamenlijke frontoffice, zodat het voor gebruikers duidelijk is waar ze terecht kunnen met vragen. De verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden zal aan de 'achterkant' dan nog duidelijk moeten worden.

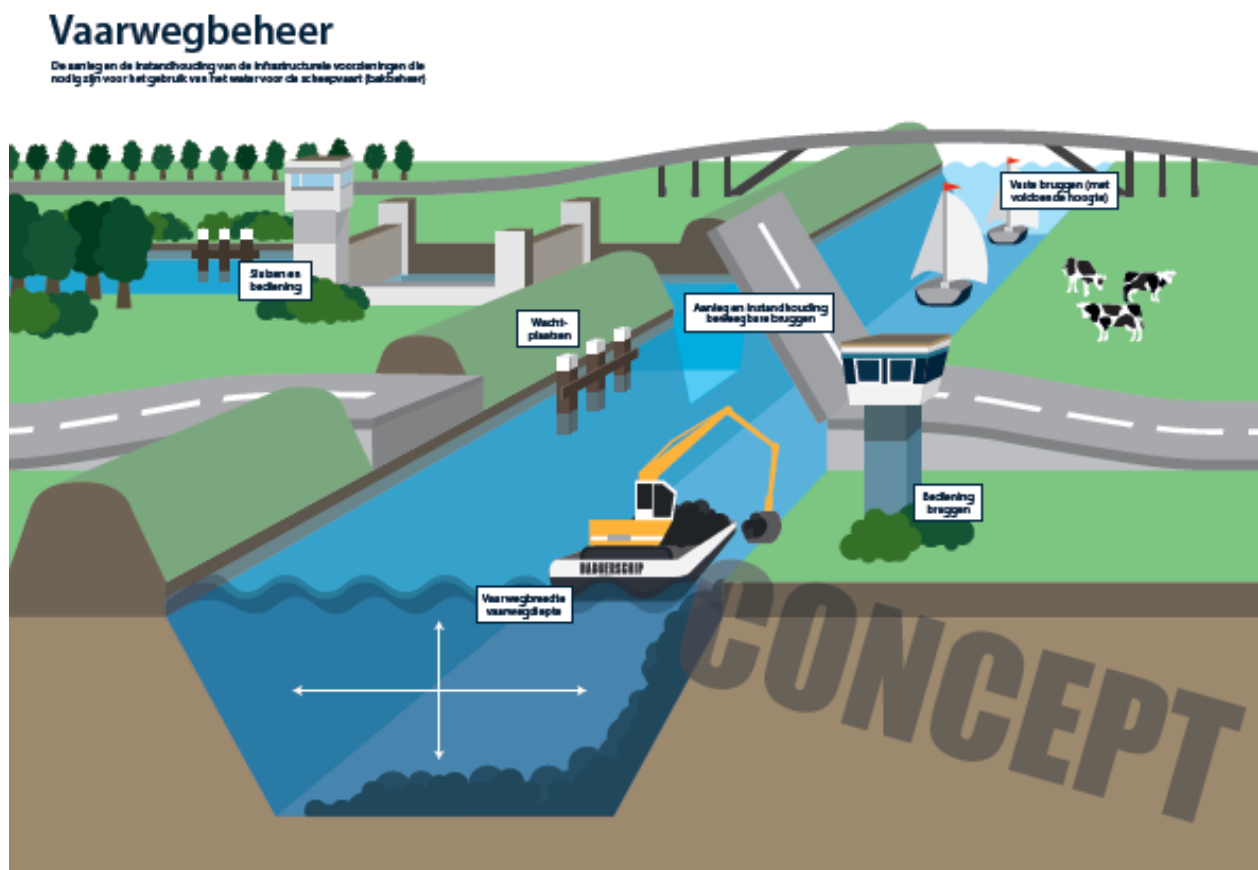
Naar aanleiding van de visie kan bepaald worden:

Of in een later stadium de volgende acties worden gestart:

- Gesprek voeren bij wie het nautisch beheer belegd dient te worden:
 - a. Nautisch beheer voor BRTN-vaarwegen, met uitzondering van AGV die dit voor het BRTN al opakt (*urgentie*)
 - b. Nautisch beheer op onderliggende wateren (*hoge ambitie*). En of er met verschillende niveaus van beheer kan worden gewerkt (voor BRTN en onderliggend netwerk)
- Start discussie over vaarwegbeheer van het onderliggende bevaarbare netwerk.
 - a. Gemeenten informeren over de decentralisatie van het vaarwegbeheer (vanuit het Rijk) en gemeenten te betrekken bij de discussie.
 - b. Om het beheer van het onderliggende bevaarbare netwerk goed te regelen, zullen allereerst netwerken of routes benoemd moeten worden waar men het varen wil stimuleren (bijvoorbeeld sloepennetwerken). De ambities van gemeenten zijn hierbij van belang. Momenteel worden de wensen en ambities die gemeenten in de verkenningsfase van de Visie Waterrecreatie hebben ingebracht, ingetekend op regionale ambitiekaarten.
 - c. Vervolgens moeten er afspraken worden gemaakt over het beheer van deze watergangen ten behoeve van de scheepvaartfunctie: het profiel van watergangen, wie de beheerder wordt en een verdeelsleutel voor de mogelijke extra kosten van het beheer t.b.v. recreatie. Als voorbeeld kan er worden

gekeken naar de afspraken die de provincie Fryslân hiervoor heeft opgesteld met het waterschap en gemeenten.

- d. Wanneer er gezamenlijke ambities zijn voor bepaalde vaarroutes moet ook gedacht worden aan de planologische borging van de vaarroutes, zodat nieuwe ontwikkelingen (denk aan infrastructurele ingrepen) de scheepvaartfunctie niet onmogelijk maken. Hierbij valt te denken aan borging in bestemmingsplannen, of het opnemen als extra categorieën binnen het BRTN.
 - e. Onderdeel van deze discussie is het beheer, onderhoud en de bediening van bruggen en sluisjes in dit onderliggende netwerk.
- Of er een herijking van het BRTN 2015-2020 plaatsvindt en welke aanpak hiervoor wordt gehanteerd: op basis van gebruik, routenetwerken, of ook op basis van potentie.

Infographic opgesteld door Stichting Waterrecreatie Nederland en gepresenteerd op de Bijeenkomst Effectief en efficiënt vaarwegbeheer voor de recreatievaart van het platform Water Ontmoet Water. De infographics zijn bedoeld om tot eenduidige definities te komen.

Thema: Bediening t.b.v. doorstroming

De provincie heeft voor vaarwegen en werken bedieningsregimes vastgesteld. De verschillende beheerders bedienen de kunstwerken conform deze besluiten. Daarnaast zijn er 6 route overleggen voor de bevaarbaarheid van de belangrijkste doorgaande routes. Voor een betere doorstroming op de vaarwegen onder het BRTN-niveau is eerst helderheid over de taken en bevoegdheden nodig.

Uit het Gebruikertevredenheidsonderzoek van RWS en de klantenmonitor van de provincie blijkt dat recreatievaarders in Noord-Holland minder vaak tevreden zijn over de aansluiting van het hoofdvaarwegennet op het onderliggende vaarwegennet, en dat de bediening van bruggen en sluisen op een route beter op elkaar afgestemd kunnen worden. Met name in de Noordkop komen klachten over de beperkte bediening.

Wat er nu al gebeurt:

- Uitvoering project Blauwe Golf en bijbehorend brugmanagementsysteem. Centrale bediening (op afstand) van kunstwerken. Er worden de komende 5 jaar 40 kunstwerken van de provincie en 5 van derden op afstand bediend. Mogelijk volgen nog 35 objecten.
- AGV werkt aan centrale bediening voor eigen kunstwerken.
- Provincie Noord-Holland heeft 3 sluisen (Roskamsluis, Braaksluis, Molenkolksluis) aangemerkt, in verband met laag water verschil, als sluisen die in aanmerking kunnen komen voor zelfbediening door de vaarweggebruiker. De volgende periode wordt onderzoek gedaan om de geautomatiseerde bediening inzichtelijk te maken en de bijbehorende risico's inzichtelijk te maken.

Acties die we nu kunnen starten:

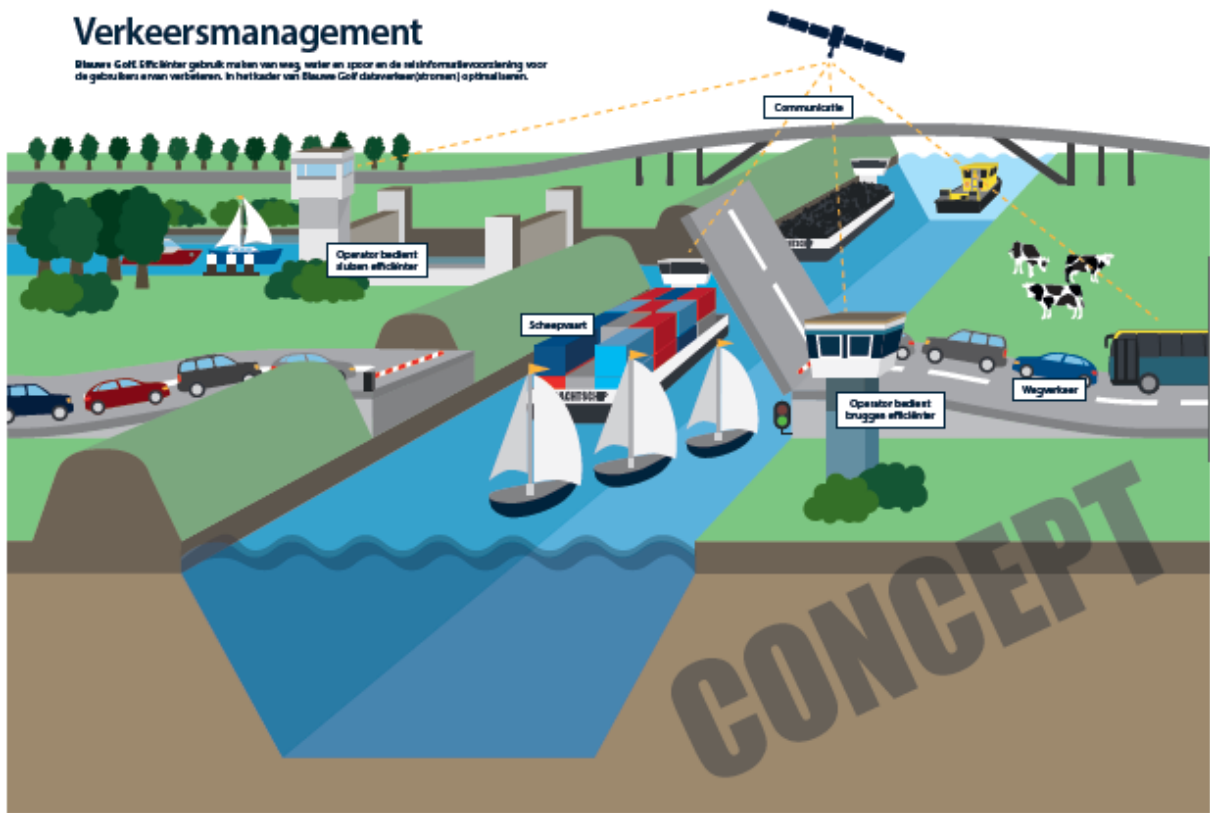
- Doorlichten huidige bediening van kunstwerken, bedienbesluiten van GS en gewenste bediening volgens BRTN-richtlijnen, ten behoeve van betere afstemming van bediening door verschillende beheerders.

Naar aanleiding van de visie kan bepaald worden:

- Welke maatregelen worden genomen voor betere afstemming van bediening van kunstwerken.
- Welke maatregelen kunnen worden genomen om centrale stad Amsterdam te ontlasten van de vaardrukke. Amsterdam doet naar aanleiding van haar eigen Watervisie mogelijk een onderzoek om een nieuwe vaarroute voor de kleine pleziervaart tussen IJburg via de Diem en de Weespertrekvaart naar de Amstel te ontsluiten.
- Hoe we mogelijk anders om kunnen gaan met communicatie over bedien- en spertijden en de rol van brug- en sluisbedienaren (bijvoorbeeld het verspreiden van toeristische informatie door brug- en sluisbedienaren).

Verkeersmanagement

Blaasx Golf Efficiënter gebruik maken van weg, water en spoor en de informatievoorziening voor de gebruikers ervan verbeteren. In het kader van Blaasx Golf (dataverkeer)stromen) optimaliseren.

Thema: Gezamenlijke programmering

Binnen RegioRegie worden met verschillende beheerders werkzaamheden aan belangrijke wegen en vaarwegen en evenementen op elkaar afgestemd. De beheerorganisaties kennen allen een eigen beheerproces en beheercyclus:

- De provincie geeft door middel van gericht assetmanagement en een langjarige programmering in het PMO openheid in de beheerplannen (cyclus van 10 jaar). Hierin wordt ook inzichtelijk gemaakt in hoeverre de vaarwegen in beheer bij de provincie voldoen aan het vaarwegprofiel.
- Op basis van de Waterwet en de Europese Kaderrichtlijn Water moeten beheerorganisaties hun doelen voor een periode van zes jaar vastleggen in een Waterbeheerplan. De beheerorganisaties hebben voor de komende zes jaar daarom allen nieuwe waterbeheerplannen opgesteld. Daarnaast stellen waterschappen samen met gemeenten watergebiedsplannen op, over de manier waarop in die gemeente het best kan worden omgegaan met water.
 - o RWS geeft in het Beheer- en ontwikkelplan voor de rijkswateren (Bprw) 2016-2021 aan wat RWS de komende 6 jaar doet op het gebied van beheer. Koppeling aan eigen werkzaamheden vraagt om maatwerk en is een gebiedsgerichte afweging.
 - o Naast de invulling aan haar taken voor de komende zes jaar geeft AGV in het Waterbeheerplan 2016-2021 ook de ambitie aan om in 2030 de integrale uitvoerder in het beheergebied te zijn voor alle watertaken. In de komende planperiode wil het waterschap nagaan of het wenselijk en haalbaar is om vaarwegbeheer en nautisch beheer tot zelfstandige taken van het waterschap te maken. Daarnaast kent AGV voor haar watergebiedsplannen een cyclus van 10 jaar, voor baggeren en objecten een cyclus van 5 jaar.
 - o HHNK heeft samen met zijn partners een Waterprogramma voor de periode 2016-2021 opgesteld. Het stimuleren van waterrecreatie is geen kerntaak, maar is wel een van de gebruiksfuncties van het water.
 - o Rijnland: In het Waterbeheerplan Waardevol Water 2016-2021 staat samenwerken met de omgeving centraal.

Wat er nu al gebeurt:

De beheerorganisaties stemmen incidenteel af en delen allen het belang om wat betreft beheer plannen beter af te stemmen en meer samen te werken.

Acties die we nu kunnen starten:

- Openheid over programmering om toe te kunnen werken naar gezamenlijke programmering.
- Verkenning voor gezamenlijke monitoring (suggestie WOW dag 9 december 2015).
- Opstellen van een ambtelijke werkgroep om mogelijkheden voor gezamenlijke programmering te verkennen. Gaat om doelstellingen bij elkaar brengen, gezamenlijk keuzes maken, en hoe dit gefaciliteerd kan worden (bijvoorbeeld cyclus van eigen programmering aanpassen naar een 10 jaar cyclus?)
- Agenderen bij de uitvoeringsdienst van de organisaties van de mogelijkheden om maatregelen voor waterrecreatie mee te nemen met reeds gepland onderhoud.

Naar aanleiding van de visie en de uitkomsten van de ambtelijke werkgroep kan bepaald worden:

- Of ook gemeenten benaderd worden voor gezamenlijke programmering.

Thema: Voorzieningen t.b.v. gebruik

Uit het Gebruikertevredenheidsonderzoek van RWS en de klantenmonitor van de provincie blijkt dat gebruikers in de regio NH minder tevreden zijn met het aantal wachtplaatsen bij bruggen en sluizen, het aantal overnachtingsplaatsen en afmeervoorzieningen dan elders.

Verder is er behoefte aan meer zwemwaterlocaties in Amsterdam, aan aanlegvlonders voor roeiers in de Vechtstreek en hengelsportvoorzieningen in NHN.

Wat er nu al gebeurt:

- Projecten die via de WED regeling 2015 zijn gesubsidieerd gaan uitgevoerd worden.
- Er komen elk jaar zwemlocaties bij, er zijn nu 145 officiële zwemlocaties.
- In de verkenningfase van de Visie Waterrecreatie zijn veel wensen vanuit de watersportbranche en vanuit gemeenten geïnventariseerd. Deze wensen worden weergegeven in regionale ambitiekaarten. De uitkomsten van deze inventarisatie, en dus de huidige vraag naar bepaalde voorzieningen per regio, kunnen mede bepalend zijn voor het invullen van een nieuwe WED-regeling (Subsidieregeling Water als Economische Drager) van de provincie.

Acties die we nu kunnen starten:

- Gemeente Amsterdam, provincie en waterschap Amstel, Gooi en Vecht gaan met een brede groep stakeholders in gesprek over veilig zwemmen in natuurwater in Amsterdam. De uitdaging voor de komende jaren is aan te sluiten op de realiteit dat er steeds meer wordt gezwommen in natuurwater en dit op een veilige manier mogelijk te maken.

Naar aanleiding van de visie kan bepaald worden:

- Hoe een toekomstige WED-regeling de waterrecreatie in Noord-Holland kan stimuleren, met mogelijk aandacht voor voorzieningen voor o.a. roei- en hengelsport.

Thema: Waterplanten

Een toename van waterplanten is een teken dat de waterkwaliteit is verbeterd. Vanuit deze optiek zijn waterplanten dus gewenst. Voor de scheepvaart zorgen waterplanten echter voor veel hinder doordat motoren hierin vast kunnen lopen. Het maaien van waterplanten is daarom urgent op die plaatsen waar veel wordt gevaren, zoals het Gooi- en Eemmeer en Hoornse Hop, maar is tegelijk ingewikkeld in kwetsbaar Natura 2000 gebied, op de grens van meerdere provincies en wat betreft de verdeling van kosten.

Wat er nu al gebeurt:

- RWS heeft een handleiding voor het maaien van waterplanten in rijkswateren en heeft toegezegd bij de luwtmaatregelen Hoornse Hop van meet af de waterplantenproblematiek mee te nemen.
- Gastvrije randmeren heeft jarenlange ervaring met waterplanten maaien in Gooi- en Eemmeer op basis van een vergunning voor 200 ha.
- Er is eind januari een gezamenlijk bestuurlijk overleg op initiatief van Gastvrije Randmeren over de waterplantenproblematiek met provincies Flevoland en Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland en gemeente Hoorn hebben ervaring met pilot maaibeheer in Hoornse Hop in zomer 2015. De provincie zal haar regierol hier continueren.

Acties die we nu kunnen starten:

- Gastvrije randmeren gaat een vergunning aanvragen voor het maaien van 305 ha in het Gooi- en Eemmeer. Dit wordt ondersteund door RWS Midden-Nederland (MN) en de provincie.
- RWS MN en Gastvrije Randmeren en provincie gaan gezamenlijk een zonering voor het Gooi- en Eemmeer ontwikkelen.

Naar aanleiding van de visie en bovenstaande acties kan bepaald worden:

- Of aanvullend nog acties nodig zijn.

Thema: Duurzaamheid

Dit thema is toegevoegd tijdens het bestuurlijk overleg van 26 januari en nog niet verder uitgewerkt.

Eenzijds vormt duurzaamheid, als een zeer ruim begrip, een onderwerp dat onderdeel uitmaakt van alle andere thema's in deze beheeragenda. Anderzijds als eigenstandig thema. Issues die tijdens het bestuurlijk overleg zijn genoemd: elektrisch varen versus snelle motorboten, gebruik van andere brandstoffen (issue vs. Voorwaarde stellend), breder het begrip circulaire economie.